

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Ujabb horvát ripókság.

Horvátországban a magyar csak nemzetiség. De még csak nem is túrt nemzetiség, hanem üldözött vad, amelyre hivatalos hajtóvadászatot tartanak állandóan. Tűzzel-vassal irtják a magyart a horvát testvérek, míg Budapesten nagyképpen szaval 40 küldöttjük a magyar-horvát testvériségről.

Igazán csodálkozunk azon, hogy elmernek jönni ezek a kétszínű, aljas hazugok Budapestre és ép bölrel haza is juthatnak, hiszen a múlt század eleje óta elég tanubizonyosságát láthatta már a magyar nemzet a horvát testvéri szeretetnek.

De nehogy azt képzelje valaki, hogy a Dráván túl csak a nepsalak, a csöcselek gyűlöli a magyart. Ez hazugság. A hivatalos körökben is lángol a gyűlölet. Hogy milyen a hivatalos felfogás rólunk, tenyes bizonyossága annak az a törvényszéki ítélet, melyet a zapresicsi zendülők felett hoztak. A vádlottak a magyar zászlót és címert a sárba tiporták, meggyalázták, a magyar államvasutak épületeit lerombolták és legyilkoltak volna minden magyart, ha idején nem jön a csendőrség. A bűnösök az állam egysége ellen elkövetett büntett miatt kerültek a vádlottak padjára. A vád helyes alapokon nyugodott. A zapresicsi csöcselék a magyar állam egysége ellentámadt föl.

No és mi történt. A törvényszék ítéletében kimondta, hogy a zapresicsi vádlottak csak nemzetiség elleni izgatásban vétkesek, tehát az állam egysége elleni büntettet nem követték el. Ezen ítélet értelmében tehát a magyar Horvátországban csak nemzetiség, viszont Horvátország egységes állam, ahol letiporhatják a magyar címert és zászlót, mint idegen jelvényt és ez csupán a magyar nemzetiség elleni izgatás.

Ez a bírói felfogás jellemző a horvát „hivatalos” körökre. Itt nem a csöcselék hangulatáról, hanem tudományosan képzett, jogismerő emberek nyílt állásfoglalásáról van szó — ellenünk. Az a horvát törvényszék nagyon jól tudta, hogy ítélete hamis és meghazudtolása az igazságnak. Azok a horvát bírák árulást követtek el Magyarországon, sőt mi több, ők követtek el csak valójában az állam területi egysége elleni büntettet.

De persze bűnhődni nem fognak, mert a magyar ellen izgatni, bujtogatni, a magyart üldözni a Dráván túli megyékben — erény.

Ez a törvényszéki ítélet mutatja a horvát „hivatalos” körök gondolkodását. Az ő szemükben is csak nemzetiség a magyar és ők a nemzet. A nagy, hatalmas horvát nemzet, amelynek ábrándja — Nagyhorvátország.

Az ilyen dolgokat nem szabad felednünk és megbocsájtanunk. Hálátlan, gaz fajzat a horvát, az értékes déiszláv néptörödékek nyomorult salakja, amelynek lopott a nyelve, irodalma, költészete, a hazája, mindene. Alattomos, komisz népség, amelynek a műveltebb elemei se méltók arra, hogy a művelt Nyugat árnyékában élhessenek. Alávalóbb ez a czudar faj a kutyánál, mert a kutya csak akkor harapja meg a kenyeretadó-ját, mikor veszett, de a horvát fajzat még öntudatosan is ezt teszi.

Védekeznünk kell valahogy e hálátlan, aljas népsalakkal szemben, amely éppen úgy veszélyezteti a közbiztonságot, mint a veszett kutya. A statárium, akasztófa és bunkosbot való ezeknek.

Lapunk sajtópöre és a rendőrség.

Még a múlt esztendőben keltünk ki erőlyesen a rigó-utcai botrányokkal kapcsolatosan azon gyalazatos rendszer ellen, amely Szegeden évek óta megfészkelte magát és amelynek következménye az erkölcsatlenség terjedése, a titkos és túrt büntények elszaporodása, az emberhúsvásár állandósulása lett.

Kiméltlen hangon támadtunk a rendőrségre, amely a közvetlen okozója ennek. A rendőrség elnyelte volna a keserű labdacsoakat, agyonhallgatta volna a dolgot, mint egyébkor is, de dr. Gerle Imre köztörvényhatósági bizottsági tag a közgyűlésen is szóvá tette és bár a tanács ekkor sem látta sürgetősnak a sajtópör megindításának a szükségét, a közgyűlés szótöbbséggel kötelezte a rendőrséget, hogy a sajtópört lapunk ellen megindítsa.

Nyolcz hónap telt el azóta és még ma sem tudjuk, lesz-e valami abból a sajtópörből?

Ugyanakkor a város polgármestere felszólította Rostkowicz Arthurt, lapunk felelős szerkesztőjét, hogy adatait, amelyek fegyelmi vizsgálat indítására alkalmasak, bocsassa rendelkezésére. Bár erre nem volt kötelezhető lapunk szerkesztője, adatainak némely részét mégis a polgármester rendelkezésére bocsátotta. Látni akarta, vajjon komoly és szigorú vizsgálatra lehet-e kihatás és sajtópör nélkül lehetséges-e a bizonyítás?

Megindult a vizsgálat. Félészendőnél tovább tartott. A vádak nagy részt bizonyítottak, a

fegyelmi választmány mégis úgy határozott, hogy Rainer József főkapitány ellen beszüntette a további eljárást. A vad némely részére pedig még csak most kezd puhatólódni a hatóság — nyolcz hónap után. Ime a bizonyosság róla:

Végzés.

A „Független Közvéleményben” megjelent hírlapi közlemények miatt általam megindított vizsgálat során 1902. évi nov. 24-én történt kihallgatás alkalmával Rostkowicz Arthur lapszerkesztő a székes főváros tanácsától bizonyos iratok beszerzését kívánta. Minthogy azonban a hivatkozott iratokat közelebről meg nem jelölte, felhívom ezuttal nevezett lapszerkesztőt, hogy a végzés vételétől számított 15 nap alatt az általa hivatkozott iratok úgyszámait hivatalomhoz jelentse be, mert ennek hiányában kivánsága nem teljesíthető.

Egyidejűleg felhívom a kap. hivatalt, hogy 5 évre visszamenőleg a kapit. levéltárból vétesse elő a vidéki rendőrhatalóságok azon megkereséseit, melyek szülők panaszára intéztettek a szegedi kapitányi hivatalhoz, s a melyekben elcsábított és szegedi büntényakba hurczolt leányaik kiszabadítását és hazaszállítását kérelmezik, — s ezen iratokat hozzám a felhívás vételétől 15 nap alatt mutassa be.

Miről Rostkowicz Arthúr lapszerkesztő és a kapit. hivatal végzésileg értesítettek.

Szeged, 1903. évi jun 22.

Pálfy Ferencz.
polgármester.

Hát nem kaczagni való dolog ez? A hatóság nem fordul a másik hatósághoz a hivatalos adatért, hanem a vádlót, a magánembert utasítja reá. No hát ez igazán a szegedi mintaközigazgatásra vall.

Ami a vád másik pontját illeti, no hát abban is jókor keresi a bizonyítékokat. Nyolcz hónap elég nagy idő arra, hogy a bizonyítást meg lehessen hiúsítani, ami nem ritkaság Szegeden, ahol igen sok terhelő irat tünt el a régebbi időkben is.

Nem kísérletezünk tovább. Belátjuk, hogy dr. Gerle Imrének igaza volt, amikor nem akarta a jóakaratu „házi bíróságra” bízni a vizsgálatot. Hat csak jöjjön most már az a sajtópör.

Tapé tanügyi botrányai.

II.

Az ideai vizsgán az iskolaszéki elnök-pap különösen a Francsekné osztályt dicsérte meg, holott ha szakember vizsgálja meg az évi taneredményt, a teljes eredménytelenséget állapította volna meg. Másutt kell tehát keresni az okot. Ez a dicséret biztatás Francseknének, hogy ne féljen a közelgő fegyelmi vizsgálat következményeitől, hiszen az iskolaszéki elnök mellette van.

No hát nagyon rosszul főzték ki ezt is a papi konyhán, mert nem a mi lapunk követeli Francsekné ellen a felfüggesztéssel egybekötött fegyelmi vizsgálatot, hanem az iskolaszék, a

50 év óta fennálló
Vasöntöde és gépgyárunkat
 Vízvezeték
felszerelési osztályal kibővítettük.

Amidőn ezt köztudomásra hozzuk, bátorkodunk kérni a tisztelt haztulajdonos urakat, hogy amennyiben az új vízműépítéssel kapcsolatban házaikat vízvezetékkel óhajtják felszerelni, tisztelettel kérjük, hogy árajánlatért czégünkhöz fordulni sziveskedjenek. Bátorkodunk megemlíteni, hogy költségvetéssel vízvezeték berendezésre bárkinek szolgálunk és hogy nagyobb munkálatokat több évi törlesztésre is elvállalunk.

PÁLFY TESTVÉREK
vasöntöde és gépgyára
Szegeden,
Kálvária-utca.

képviselőtestület tagjai és Tápé község népe, és mivel a papi konyha nagyon kicsiny volna gyűlés tartására — népgyűlésen fog megnyilatkozni a közökarat.

Ezeket a botrányos dolgokat tovább már leplezgetni nem lehet és hiába huzogatta végig a mézes madzagot a pap az iskolaszéki tagok száján azzal az ígérettel, hogy 10.000 koronás alapítványt fog tenni, nem lehet elcsittítani a háborgó kedélyeket. Vizsgálatot követel a nép minden irányban, még a pap ellen is.

Az iskola ügye közérdeklődés tárgya. A község népe, bár hithű r. katolikus, vissza akarja szerezni az iskoláját, valamint az iskola ügyében a felügyelői és a tanítók feletti fegyelmi jogot, amelyet jelenleg a vácsi szentszék gyakorol, természetesen a pap útmutatása és bizalmas jelentései alapján.

Hogy mennyire káros a pap befolyása az iskolai ügyekre, mutatja az is, hogy furfangos mesterkedéssel sikerült két éve Grulich Hermin óvónőt tanítónővé választatnia, holott a tanítói állásra kitűnő képesítéssel bíró okleveles tanítók is pályáztak. Ezt a mindenképpen törvénytelen választást a vácsi szentszék jóváhagyta. Igaz, hogy csak ideiglenesen két esztendőre választották meg Grulich Hermint, de ez is törvénytelen volt, mert voltak oklevéllel bíró pályázók is. Kíváncsiak vagyunk reá, mi lesz most, mert a két esztendő letelt és oklevele még ma sincs, az iskolaszék pedig még két heti haladékot sem hajlandó megadni, hanem a mint a két év letelt, kiírja a pályázatot.

Azt hinné az ember, hogy Tápén a r. kath. felekezeti iskolában a vallastanítás valami kitűnő lehet. No hát az is botrányos. Az általi iskolában is nagyobb gondot fordítanak arra. *A pap egyáltalán nem tanít hittant.* A tanítók tanítják azt is, persze külön fizetés nélkül, no de olyan is az. A gyerekek szajkó módjára betanulják a kérdéseket, amelyben a felelet is benne van és bár a bibliai meséken kívül alig tanulnak valamit, azt sem tudják.

Az új nemzedék alig tud tisztességesen írni-olvasni, sőt 40% egyáltalán nem tud, ellenben az öregek hasonlíthatatlanul jobban tudnak. Ennek az oka az iskola felekezeti jellegében és a tanítók silányságában keresendő. Mihelyt az ok megszűnt, javulni fognak a tanulmányi viszonyok is. Ezért a községnek erkölcsi kötelessége az iskolának visszaszerezni a „községi” jellegét, megszüntetni a tantestületet és visszavenni a rendelkezési jogot, melyet Hegedüs jegyző nemtorodómsága folytán a pap kaparintott el. A vácsi róm. kath. szentszék egyetlen fillért sem áldozott a tápéi iskolaért, mért rendelkezzen hát fölötté?

Ha azonban a róm. kath. egyház ragaszkodik az iskolához, ám akkor járuljon hozzá az iskolafenntartás költségeihez, legalább is felerészben, mert az csak nem nevezhető támogatásnak, hogy évenként a vizsgákon 2-3 korona áru apró szentképeket osztogatnak szét a tanulók közt?

Tápé az ország legszegényebb községeinek egyike, a népe is szegény. Több áldozatra nem képes. Az iskolaira a mintegy 30.000 korona értékű befektetést nem is számítva évenként 5000 koronát költ. Ha pedig e szegény község szegény népe ilyen nagy áldozatot hoz, illő és méltányos, hogy saját maga rendelkezzen az iskolája fölött.

Legfőbb ideje, hogy e képtelen állapot és a községre káros helyzet mielőbb megszűnjön.

Ilyen a sors.

Szántogat a paraszt, fénylik a barázda,
Daloló pacsirta felsír a nyomába.
A fekete föld is szomoruan néz rája
Fényes ekevasát mikor belevágja.
Dolgozik a szive, dolgozik a karja,
Két szemé világot sós izzadság marja
És erre azt mondják — ilyen a sors.

Szomorú kis csapat két kezével írja
Fekete bánatát a fehér papírra.
Dohos pinczeházban, hol a vér se lüktet
Rója egymás mellé az ólombetüket.
Oly sápadt az arcza, oly üres a teste,
Beteg tüdejéből vért köp minden este.
És erre azt mondják — ilyen a sors.

A nagy világrénddel viadalra kelve
Küzködik és harcol annyi fényes elme.
A vak éjszakában világító fáklya
S egyszer csak ellobban, kialszik a lángja.
Maguk az emberek keveset törődnek
Lázás álmával egy bomlott agyvelőnek,
És erre azt mondják — ilyen a sors.

Vásári bódében a pettyes pojácza,
Az indián királyt mily szépen kijátsza.
Kaczag és fölördít, mint akit villám ért,
S vidám csattogással veri a czintányért.
Óh pedig szegénynek, amikor elfordul,
Vad, éhes szeméből a köny is kicsordul.
És erre azt mondják — ilyen a sors.

Fiatalkis leány, selyem ruha rajta,
Csilingel a hangja, csalogat az ajka,
Valamikor egyszer más világot látott,
Vakon hitte azt a tündérfényes álmot,
Most halovány arcát kiveri a festék,
Este utcasarkon árulja a testét.
És erre azt mondják — ilyen a sors.

Ábrándos, szóvalan, szép fiatal lélek
Dalba szövi nevét barna kedvesének.
A szálló felhőket sorjába kikérdi,
A szálló felhőktől úgy izenget neki.
Keserű csalódás utja van odáig,
Mégis dalol róla szíveszakadtáig.
És erre azt mondják — ilyen a sors.

Kató József.

Vizsgák a zeneiskolában.

Szeged város zeneélete szoros összefüggésben áll a városi zeneiskola fejlődésével. A tapasztalatok bizonyítják, hogy sok növendéke ezen intézetnek, mint jeles előadó, a sajtó és a közönség elismerését érdemelte ki.

Ha az idei év taneredményét tekintve vesszük, kielégítőnek mondhatjuk s hogy a jövőben az teljes legyen, a zenebizottság tagjainak néhány reformpontot ajánlunk figyelmébe. A jövő tanévben okvetlen az osztályrendszer kell meghonosítani, olyképen, hogy egy órában négy növendéknél több ne tanuljon. Az osztályrendszer keresztül vihető volna az intézetben a jelen tanári kar létszámával. Az ószhangzattant, azaz a zeneszerzést 4 évre kell szervezni, a gondozásra rendszeres tanári állást létesíteni. Az osztályozást szigorítani, úgy hogy a tandíjmentes növendékek létszáma csökkenne. Végül a tanári kar fizetését is rendezni kell. Ezen pontok képezik a zeneiskola fejlődésének alapját.

Az évi vizsgák alkalmával néhány kiváló tehetségű növendéket volt alkalmunk hallani. *Thaller* Lajosné növendékei közül *Bója* Ilona, *Juhász* Margit, *Borbolya* Irén, *Oláh* Ilonka tünettek ki. *Kerítész* Mariska a tanárnő legjelesebb növendéke Beethoven c) Sonatáját komoly felfogással játszotta. *Daubravszky* Viktor hegedűtanár növendékei dicsérik kitűnő művész-mesterüket. A legjobb növendéke *Kálmán* Nándor, Chopin „Nocturne” előadásával nem mindennapi tehetséget arult el. A fiatal hegedűs hangja széles, előadása értelemre vall. *Czimer* Károlyné tanítványai közül *Kovács* Anna érdemel figyelmet. Négy kézre *Ehrlich* Emma és *Jevrics* Darinka *Poldini* „Vadrózsáját” zongorázták meglepő összjátékkal. A magyar zeneirodalom ezen gyöngye teljesen érvényesült.

Ladányi Mariska énektanárnő két tehetséges növendékkal brillírozott. *Rubinstein* „Ásra” című műdalát *Kráhl* Rózsi magánének növendék szép hangvétellel adta elő. A kisasszony szép és iskolázott alt hanggal rendelkezik. *Bója* Ilonka Hubay „Kisgyerekkoromban” című dalát tőle már megszokott jeles előadásban énekelte. A kis énekművésznő szinpadra készül, jeles subrette lesz belőle. *Schwartz* Erzsébet tanárnő legtehetségesebb növendéke *Kunfy* Margit. A kisasszony már is szép készütséggel rendelkezik. Előadása komoly tanulmányra vall. *Sommer* Endre hegedűtanár növendékei közül *Koch* Gyula és *Wiblichhauser* Ferencz tünettek ki. *Menner* János az intézet zongora tanára az idén is a legjobbat produkálta. *Kráhl* Rózsi a szép „Nocturne” előadásával, kiváló mesterének ügyességét dicséri. *Mayer* Mária Gaal VI. Rapsodiáját zongorázta művészi készütséggel *Szögédi* Endre igazgató növendékei is kitűnően vizsgáltak. Az énekkar előadásai meglepték a közönséget.

Ez évi vizsgán alkalmunk volt hallani gordonka-, fuvola- és czimbalom növendékeket. A vizsgákon a jeles művész *Meák* Gyula zenebizottsági tag elnökölt. Nem éreketlen a zeneiskola működésének kimutatása, melyet a magyar zeneirók műveinek előadásán fírad. A karének vizsgán husz magyar mű volt a műsoron, kilencz szerzőtől. A zongoristák huszonnégy művet produkáltak, tizenhatot magyar zeneirótól. A hegedűsök huszonnégy hegedűdarabot hegedűltek hat magyar hegedűművésztől. A magán énektanszak növendékei két műdalot adtak elő, *Hubay* Jenő és *Kerner* Jenő szerzeményeit. A magán ének énekkara *Huszka* Jenő: Bob herczeg-operettéből énekeltek karokat. Ezen kimutatásból kiindulva, megállapíthatjuk, hogy a magyar zene érdekében a szegedi zeneiskola vezetősége jár elől.

Czinka Panna.

Van-e ki e nevet nem ismeri? Ő volt ugyanis a 18. század legünnepeltebb cigányvirtuóza. Az örökösen férfi ruhába járó nő zeneprimás nagyon híres volt játékaról. Büszke volt arra, hogy Amat-féle hegedűje volt. (Amati, híres hegedűkészítő család Cremonában, Olaszországban. A cremonai hegedűipar igen híres volt.) Czinka Panna (Váson Pannának is hívták) soha sem viselte az Anna nevet, melyet a keresztségben kapott, hanem mindig Pannának hívatta magát. Unokája volt az öreg Czinkának (Keresztneve ismeretlen.) Czinka Panna Gömörben, a tornaalji járásban született Gömörvármegyében 1711-ben. Őt és két fiát Sandort és Ferenczet tartják a híres Rákóczi-nóták: Rákóczi siralma, Rákóczi kesergője, Rákóczi búcsúja, a Rákóczi és Bercsényi nóták szerzőjének. Az öreg Czinka és gyermekei elkísérték II Rákóczi Ferenczet Rodostóba, a Marvanytenger partján fekvő török városba, a hol a Czinka meg is halt.

Családtagjai azonban, kik közül az egyik a híres Czinka Panna volt, visszatértek, a mikor a bujdosó fejedelem elhunyt 1735. április 8-án. Azt írják a zenészek, hogy ekkor kezdődött hazánkban a Rákóczi zenekultusz. Czinka Pannán már korán, 9 éves korában észre lehetett venni, hogy kiváló zenei talentum, Lanyi János földesúr pártfogásába vette s Rozsnyón tanította, nem rettenve vissza az áldozatoktól sem.

A szép tehetség csakhamar megizmosodott s a cigány leány rohamos haladását mindenki bámulta. 12 éves korában valóságos feltűnést keltett játékaival. Ket évre rá meghajtotta fejét Hymen rózsás igája előtt s férjhez ment Viola di Gomba cigány kovácshoz, a ki egyuttal bőgős is volt. Zenekart is szervezett férjével és annak két fitestvével. Czinka Panna bejárta az egész országot, ünnepek s nevezetes dártdók alkalmával messze földre is elvitték. Megfordult a külföldön is, főleg Lengyel- és Oláhországban. Ott mindenütt bálványozták és babérokkal és teli tárczával tért vissza hazájába. Jó földes ura házat építtetett számára és minden második évben új vörösszínű egyenruhát csináltatott a bandának.

Panna a Sajó partján boldog családi életet élt. Takaros volt egész életében s így ami ritkaságszámra megy a művészeknél, szép vagyont hagyott övének. Három műve maradt fent. Legfőbb szerzeményének csak a címét ismerjük. Ilyenek a többi közt: „A három özevgy nótája”, „Halotti táncz” és „Ósapánk dala”. Fennmaradt szerzeményei a legremekebb „hallgató magyar” fajtájuk.

Czinka Panna 1772-ben halt meg, tehát 61 éves korában. Temetése nagy pompával ment végbe, valóságos nemzeti tüntetéssel. Gömör vármegye urai megadták neki a végüstettségét s mint írják, 12 cigánybanda kísérté zenével a sirjái. Verseken dicsőítették virtuozitását. Végző kívánsága az volt, hogy egyenruhájában temessék el s hogy a Csáky bitorostól kapott Amati-féle hegedűjét és értékes gyűrűit tegyék vele együtt a sirba.

Fiai díszes sarkóvet tétettek sirjára. Rajta ez a felirat olvasható distichonokban:

„Csillagokig híres hegedűs, Czink' Panna e sirban
Nyugszik. Örök hírnév fedje be szent porait;
Asszony szülte őt, de a hirt ő szülte e névnek,
Hírneve messzire szállt, bárha e sir befődé,
Édes anyjáról keserű sors, gond maradt rá,
Ő maradékainak fényteli hírnevet ad.”

Ujdonságok.

— **Az új levéltáros.** Mint előre jeleztük, a főispán Szeged város levéltárosává Sz. Szigethy Vilmos jeles tollú hírlapíró társunkat nevezte ki.

— **Uj nemesek.** A milliomos Grödel-testvérek cég tagjai szerezték meg újabban a magyar nemességet. Az új nemesek Németországból vándoroltak be, tehát még csak nem is itt születtek. A cég egyik tagja nem is lakik Magyarországon, hanem Bécsben, mégis magyar nemes lett. Az sem érdekelt, hogy e milliomos cég tulajdonosa az erdélyi faipari részvénytársaságnak, amely ellen éppen legutóbb azt a panaszt emelték, hogy tönkre teszi a Székelyföld erdőségeit — és ezek kaptak magyar nemességet.

— **Az Árpád-napi búcsú.** A pusztaszeri Árpád-szoborhoz minden esztendőben elzarándokol a környék népe augusztus hó első vasárnapján. A szobornál istentiszteletet, hazafias szavakat és beszédek tartanak, délután pedig népünnepély. Az idén is augusztus hó első vasárnapján fog az ünnepély megtartani. A zarándokútban részt vesz az idén az egész megye. Minden községből tömegesen jelentkeznek résztvevők. Felvilágosítással szívesen szolgál lapunk szerkesztősége is.

— **Királysértési perek.** Az ügyészek különösen érzékenyek a király személye iránt. A legkisebb, a legártatlanabb megjegyzés elegendő arra, hogy pörbe fogják a vakmerő tollforgatót. Az ügyészek eljárását semmiképp sem helyeselhetjük, mert csak mérgezik az amugy is elmérgesedett helyzetet. Avagy csak nem az a titkos célja az ügyészeknek, hogy a köztársasági eszméknek szerezzenek híveket e czéltalan és többnyire alaptalan ültözéssel?

— **Uj jogtudor.** A kolozsvári tudományegyetemen dr. Pap Imre szegedi ügyvéd jelöltet a napokban avattak a jog és államtudományok tudorává.

— **Khuen és az Ertl-pör.** A horvát bán lett Magyarország miniszterelnöke. Itt nálunk keveset tud róla a közönség. Nem is igen ismerik a viszonyait. Husz év előtt főispán volt, akkor mennie kellett, mert menesztették volna; ő fölfelé bukkott: horvát bán lett belőle. Most onnan kellett mennie, bukását megpecsételték a horvátországi dolgok. Megint fölfelé bukkott: Magyarország miniszterelnöke lett. Egyébként győrmegyei földbirtokos. A birtoka túlterhelt. Tíz év előtt ármentesítették, azóta ér valamit. Nagy, mondhatni országos föltűnést keltett, hét-nyolcz év előtt az a sajtópör, amelyet Ertl János volt bérlője ellen indított. Ertl azzal vádolta Khuent, hogy becsapta, rászedte, amikor a bérlőbe beugratta ravasz fondorlattal és koldusbotra juttatta. Ertl röpiratot is adott ki, amelyben legyalázó hangon írt a bánról, aki a sajtópert el is vesztette. Ez a pör oly erkölcsi csapást mért rá, hogy majdnem állásába került. Csak nagynehezen heverte ki ezt a csapást — és most Magyarország miniszterelnöke lett. Nagyon valószínű azonban, hogy az Ertl féle röpirattal még foglalkozni fognak a képviselőházban és az sok kellemetlen percet fog szerezni neki.

— **Miből áll a vezényleti nyelv?** Nem érdekeltlen tudni azt, hogy miből áll a magyar vezényleti nyelv, amiért olyan sok esett utóbb az országban. Hát bizony az nem sok. Nyolczvan szócska csupán az egész, a melyet még a leghülyebb hegyi oláh legény is megtanul két hónap alatt. Hát csak az osztrák tiszték nem tudnák megtanulni? A zászló és címer kérdése még egyszerűbb, hiszen az csak külsőség.

— **Háztulajdonosok figyelmébe.** A helyi ipar pártolásra hívjuk föl a szegedi háztulajdonosok figyelmét. A város vízvezetékének kiépítése ugyanis nemsokára kezdetét veszi. A bevezetést a háztulajdonosok tartoznak eszközölni. Hogy ezt mennél könnyebben eszközölhessék, a régi jóhírnevű Pálfi-testvérek szegedi cég vas- és gépgyárát vízvezeték felszerelési

osztályal is kibővítette, sőt a bevezetést és a vízvezetékfelszerelést több évi törlesztésre is elvállalja. A kitűnő czégnak a mai lapszámunkban közölt hirdetésére külön is felhívjuk a háztulajdonosok figyelmét.

— **Nyomdászok mulatsága.** A szegedi könyvnyomdászok szakegylete június hó 28-án, 28-án, Kopasz Ferencz (Gedó-féle) kerthelyiségében, a cs. és kir. 46-ik gyalogezred teljes zenekarának közreműködésével, jótékony intézményei javára, világpostával és nagy népünnepélyvel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A népünnepély kezdete d. u. 3, a táncmulatság kezdete esti 8 órakor. Belépő-díj a népünnepélyre 20 fillér, az esti táncmulatságra 1 korona. Az esti táncmulatságra előre váltott belépti-jegy a népünnepélyre is érvényes. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság Péter-Pál napján fog megtartatni.

— **Mire megvénülünk.** Az öregségnek sokszor keservek az évei, különösen ha a munkaképtelenség miatt beköszönt a hajléka a nyomor. Ezért még munkabíró férfikorában kell gondoskodni mindenkinek, hogy öregségére is legyen mit a tejbe aprítani. Takarékoskodni kell. A legegyszerűbb módja ennek, ha üzletészét vált magának mindenki a Bankjegyesületnél (a Kass kávéházzal szemben) és magát heti egy vagy több korona befizetésre kötelezi. Ha szükségét szenved személyi hitel címén olcsó kölcsönt kap és a szövetkezet sorsjegyreményeiben is részesedik.

— **Műkedvelői előadás.** A felsőtanú gazdakör július 16-án Szatymazon műkedvelői előadást rendez. Színre kerül a „Bor“, Gárdonyi Géza népsziműve. A darab két főszerepét Ujhazi Ede és Tövölgyi Margit játsszák, míg a többi műkedvelők.

— **Leszavazott közérdek.** A városi közgyűlésen igen ritkán érvényesül az igazi közérdek, sőt a többség rendszeren szembeszáll vele. Ennek oka az, hogy a tanács káros befolyást gyakorol a városi képviselőválasztásokra, azonkívül pedig úgy a tanács tagjai, mint a tisztviselők szavazati joggal bírnak a közgyűlésen, holott csak tanácskozási jog illetné meg őket. Ezért szavazzák le a közérdeket.

— **Bébék mulatnak.** A felsővárosi Lévay Béláné urnó allamilag segélyezett magyar gyermekóvó intézetének apróságai július 2-án tartják évzáró ünnepélyüket a Gedó-féle mulatóhelyen.

— **Kalotaszegi varrottas album.** cím alatt mintegy 15 évvel ezelőtt a régi magyar himzsmintáknak száz lapból álló gyűjteménye jelent meg, melyet az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület és Gyarmathy Zsigmondné erkölcsi támogatása mellett Petsy József és Szentgyörgyi Lajos szerkesztettek. Ezt a mintagyűjteményt az iskolák és a hölgyközönség megjelenéskor oly rokonszenvvel fogadták, hogy az első kiadás már megjelenés közben teljesen elfogyott. Azok a díszítmények, melyeket a Kalotaszegi Varrottas Album gyönyörű rajzokban és kellő magyarázatok kíséretében összefoglal és az illetékes tényezők rendelkezésére bocsát, szépanyánk drága örökségei, a hamisítatlan magyar lélek művészi megnyilatkozásai és arra vannak hivatva, hogy a női kézimunka körében a tiszta magyar díszítményeket és ezzel a magyar gondolat- és érzelmvilágot juttassák érvényre. Művészi izlés és nemzeti érzés szempontjából egyaránt fontos, hogy ezek a minták már a kézimunka és rajz tanítása közben is a gyermekek szeme előtt legyenek. E munka II. kiadása legközelebb fog megjelenni. Kiadja az Athenaeum.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen fellülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Mi hir a megyéből?

Szentesen a gazdanép vasárnap tartott tiltakozó népgyűlést a szociálisták ellen. Páratlan dolog ez. A föld tulajdonosainak kell tömörülni a szociálisták kizsákmányolása ellen. A jól szervezett mezei munkások ugyanis az aratási időt akarják kizsákmányolni. Három hét alatt akarnak annyit keresni, hogy belőle egész éven át dologtalanul megélhessenek. A felbújtott munkáknép oly tulzott követelésekkel állt

elő, hogy a kisebb gazdákat a tönkrejutás fenyegetné, ha kénytelenek lennének megadni. Közvetlenül az aratás előtt állottak elő követeléseikkel a kitűnően szervezett szociálisták, akik tervszerűen járnak el mindentűt. A gazdák most már kénytelenek védekezni és ugyancsak a szociálisták módjára — népgyűlésen.

Mindszent a központja a megyei munkásmozgalmaknak. A mindszeinti munkások rendezték az anyási pusztán a parázszendülést is a minap a Pallavicini-uradalom bérlői ellen, akik széna-aratásra 1 korona 60 fillérért fogadták föl a munkásokat, ami nem is nevezhető másnak, mint a munkáknép kihasználásának, mert a munka értéke legalább is 3 korona. Ezért keseredtek el annyira a mindszeinti szociálisták, akik kényszerítették a felfogadott napszámásokat a munka félbehagyására.

Horgoson a Kárász-uradalom 2000 hold földet adott ki 2—5 holdas részletekben a népnek. Eddig 9 koronaért birta Beretvás nagybérlő. Most a homokbuczkák holdjait 32—42 koronaért adta ki az uradalom olyan kötelezettséggel, hogy a bérlők tartoznak szőlővel beültetni. A bérlő 16 évig tart. Nagy megütközést kelt azonban a bérlői szerződés utolsó pontja, amely eddig elkerülte a bérlők figyelmét. E pont értelmében a bérlő megszűnik, ha a földet az uradalom eladja. Ez esetben még kártérítési igényt sem támaszthatnak a bérlők. Mikor a szerződést a bérlők megkötötték, elkerülte figyelmüket a szerződés ezen pontja, azokat pedig, akik mégis aggodalmaskodtak, megnyugtatták. Újabbán azonban a bizalmatlankodás egyre nagyobb mérvet ölt. A bérlők attól tartanak, hátha mégse hiába szerepel azon szerződés gyanús pontja? Haddankint a szőlővel való beültetés legalább is 500 koronába kerül. Három-négy évig termésre nincs kilátás — és az eshetőség fennáll mégis, hogy az uradalom az ötödik esztendőben hátha eladja a bérlők fáradságával és pénzével létesített szőlőtelepet? Ez a gondolat jogos aggodalommal tölti el az összes bérlőket.

Innen-onnan.

(Betűjósítás.)

Az új kormány megalakításából az alábbi jóslat olvasható:

Láng Lajos
Cseh Ervin
Khuen Héderváry
Darányi
Wlassits
Plósz
Lukács

De ime a másik is.

Darányi Ignác
Láng Lajos
Cseh Ervin
Kolozsváry
Plósz
Khuen Héderváry Károly
Lukács

(Szenvedő magyarok.)

Nyári Gyurkánál esett meg a sorja, hogy két vendég iddoggalt a hosszú asztalnál: Szögedi Endre és Sebesztha Vilmos. Nem ismerték egymást. Hosszu ideig nézték egymást, amikor Szögedi Bandi odament, hogy megtörje a jeget.

— Szögedi Endre vagyok, — mondta.

— Hm, — felelte Sebesztha. Ha az ur szögedi ember, akkor én makói ember vagyok. (T. i. Szögedi Endre helyett úgy értette, hogy szögedi ember.)

— Az is embör, — vette fel a szót Szögedi Bandi. Isten éltesse.

Végre Nyári Gyurka oszlatta el a tévedést, aminek pedig az lett a következménye, hogy két napig szenvedtek a barátságért.

(János nyelvel.)

— Hallom pajtás, ügyvéd lösz a fiatalabb László Gyula is. Csak ne a szögény Nándi szelleme mőnjön helyőtte szigojlatozni.

— Nagy lármát csaptak a torony alatt azért a pár cserép virágért. Ugy látom, hamar elfelejtötték a vetyeháti nyárfákat.

— Mikádó bácsi, ha kend möghal, külön kis koporsót köll csinálni az orrának.

— Albert mindön röggel a virágházába fölöstököl. Egyször möglesöm man, miféle szép virágszálak gyomlálják a virágos kertjít.

— Olyan szépen elnököl Albert a közgyűlésön, hogy még én is kedvet kapok a főispánsághoz. Könnyebb mestörség az a napi-biztosságnál, de mög jobban is fizetik.

Szerkesztő: üzenetek.

Többen. Mi is értesültünk arról, hogy az emeletes tót néhány szolgálékü barátja megkísérlte, hogy lapunknak ártson, de bizony nem sikerült a tervük. Azért kérjük lapunk barátait, hogy minden nyilvános helyiségben követeljék a Közvéleményt. Oda pedig, ahol lapunkat nem tudják előadni, ne jarjanak.

Dorosma-központ Az okos korcsmárossal majd a „Pusztaszer” legközelebbi számában foglalkozunk.

P. F. (Algyó.) Megkapta a csomagot?

K. G. és D. M. (Mindszent.) A levelezőlap későn, vasárnap délután érkezett. Legalább két nappal előbb kell megküldeni.

Eladó Vendéglő.

Szabadkán 40 év óta fenálló

a „Szarvas”-hoz címzett vendéglő IV. kör. 97. sz. a. a Zombori uton, nagy forgalmu utcasarkon, mely 1 kávéházterem, 1 korcsmásterem, 5 vendégszoba, a vendéglős részére megfelelő lakás, nagy konyha, mosókonyha, éleškamra, nagy pince és 100 löelhelyezésre való istállóhelyiségekből áll, Szabadkán eladó

Bővebb értesítés nyerhető **Aubermann Miklós** úrnál, a „Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank” pénztárosánál Szabadkán.

Zsákköcsönző intézet.

Tisztelettel tudatom a n. é. gazdaközönsséggel, hogy a régi Zsóter-házban (Feketesas-u.) (kötélgyártó üzlethelyiségemben teljesen új zsákokat és vízmentes ponyvákat a legjutányosabban kiköcsönzők. Ajánlom a n. é. közönsségnek köteláruimat.

Kiváló tisztelettel

KLONKAY ANDOR, kötélgyártó

Legjobb fémtisztító-szer

volt és marad is az
AMOR

fém-tisztító.

Háztartásban nélkülözhetetlen. Kapható mindenütt 14, 20 és 30 filléres dobozokban. 00000 Gyár: Lnszkynski & es társa Berlin (Germania) NO.

Figyelni az AMOR védjegyre!

Vezetéknevemnek megmagyarosítása folytán az eddig

„FRIED KÁROLY”

bej. cég alatt vezetett ékszerüzletemet

„ARANY KÁROLY”

cég alatt folytatom.

ARANY KÁROLY,
ékszerész.

Van szerencsém a n. é. közönsségnek tudomására adni, hogy **ARADI-UTCZA 4. sz. a.** Nedelkovits Milán ur házában a mai kor igényeinek megfelelőleg

„Vadászkürthöz”

címzett **vendéglőmet** megnyitottam. Előzékeny kiszolgálással ezt személyesen magam vezetem. Régi jó hírnevem a múltban, úgy jelenleg is megfelel a n. é. közönsség fokozott igényeinek, azon leszek, hogy ezt mindenkor fenntartsam és elismerésüket kiérdemeljem.

Kitünő magyar konyha és tisztán kezelt boraim.

Mindenkor **friss osapolásu** kőbányai első magyar részv. társ. **sör.**

Pontos és szolid kiszolgálás, friss villás reggeli zónától kezdve. Déli és esteli étkezés étlap szerint. Abonensek elfogadtnak.

A nagyérdemü közönsség pártfogásáért esedezve teljes tisztelettel

Zsarkó Gyula,
vendéglős.

Parádi kénés, savanyu víz

hazai ásványvizek királya megérkezett és friss iöltésben kapható.

Kitünő borviz.

Jóth Péternél Szeged.

Ügyes fiu tanulónak
azonnal felvétetik.

KÖNYVES LÁSZLÓ

MŰASZTALOS

SZEGEDEN, KOSSUTH-UTCZA 25. SZ.

—ooo—
Elvállal mindennemü butor készítését izléses kivitelben, valamint épület-, portál- és temp om-ooooooooooooooooo berendezéseket. ooooooooooooo

Ügyes fiu tanulónak
azonnal felvétetik.

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.

A »Bankegyesület, mint szövetkezet«

zálogüzletét

megnyitotta saját helyiségében. Deutsch-Erdélyi palota, Kass-vigadóval szemben.

Zálogkölcsonök adatnak

értékpapirokra, ékszerekre, árukra.

Üzleti órá

délelőit 1/29—1 óráig délután 3—5 óráig.

Bankegyesület, mint szövetkezet.

Kérjen ön csak
Selle és
& Kary-féle

Fredin

A legjobb fénymáz

mindenféle cipőbőrhez.
Sárga és fekete.

Különösen ajánlatos a Box-calf, Oscaria, chevreaux és lackcipőkhöz.

Wien, XII/1.

Hölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arc, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolására legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek kiválóan kedvelt szépítőszere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkitünőbb készítmény, mivel nem zsíradék. Kis tégely 1 kor., nagy 1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., poudrer 3 színben kis doboz 1 kor., nagy 2 korona.

Hajhullás ellen és hajkorpa elmulasztására, mint hajnövést előmozdító szer, legmegbízhatóbb a dicséretes **bojtorján hajszesz**, velekkel kitüntetett **bojtorján hajszesz**, ára 2 korona, **Chinin hajviz** ára 1 korona 20 **Tanno Chinin Pomade** ára 1 korona 20 fill. A fogak tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a **Szalicyl-fogviz**, ára 1 kor. 20 fill. és **Menthia Fogpor**, ára 1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Barcsay Károly gyógyszer-tárában

Szeged, zöldség-piac, Széchényi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönsséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati intézetünket

Kárász-utca 10. sz. alá,
a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

Lengyel Lőrincz

cs. és kir. udvari butorgyáros

Ujonan, modern berendezett műasztalossága

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek szerint egyes butorok vagy egész berendezés készítését. Klauzál-téri fényesen berendezet butor aruházában pedig kész butorokból állandó kiállítás van.

Tátra legolcsóbb fürdője és klimatikus gyógyhelye

BARLANGLIGET!

amely Szeged és az Alföld úri közönsségének is kedvencz fürdője.

Posta, távrdá, telefon helyi Béian. Villamos világítás, víz-pefenyőlap- és villam-

Javalva: Női bajor-orszegénység, a légző- és emésztős-ék megbetegedése, rheumatismus, sziv baj és minden ideggyöngst.

Előevad június 1-től 30-ig. Fő y július 1-től augusztus 31-ig. Utóidény szeptember 1-24 korona. Szobák ára 1-5 kor. Az első és utolsó évadban 50% engeemény. Gyógy- és zenedíj nincs.

Fürdőorvos: **Dr. Fialka Gusztáv** Budapest, VIII., Kerepesi-ut 10. Prospektust küld a fürdőigazgatóság.